

Окопна Г.Б.,
здобувач ступеня магістра
Науковий керівник: **Несторенко Т.П.,**
к.е.н., професор АS, доцент
Бердянський державний педагогічний університет,
м.Запоріжжя, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО АДАПТАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Із початком російської агресії в Україні майже всі сфери економіки усвідомили необхідність вирішувати проблеми, з якими ніхто не стикався до цього. Страховий ринок не став виключенням, адже неминучими наслідками кожної війни є руйнування та збитки [1, с. 31]. У сучасних умовах страхова діяльність в Україні зазнає суттєвих змін, що зумовлено як внутрішніми трансформаціями економіки, так і зовнішніми викликами, зокрема воєнними діями, глобалізацією та цифровізацією [2, с. 95]. Отже, пропонується навести динаміку показників діяльності страхових компаній (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності страхових компаній в Україні за
період 2021-2024 рр.

Показники	Період				Абсолютне відхилення +,-	
	2021	2022	2023	2024	2022/2021	2024/2023
Кількість зареєстрованих страхових компаній	155	128	101	65	-27	-36
компанії зі страхування життя	13	12	12	10	-1	-2
Кількість укладених страхових договорів, тис. одиниць	131561,90	88003,00	94821,50	90362,12	-43558,9	-4459,38
Активи, млн. грн	64 209,20	70298,30	61938,18	72530,19	6089,1	10592008
Сформовані страхові резерви, млн. грн	36 555,70	41000,60	46781,20	36654,65	4444,9	-10126,55
Валові страхові виплати, млн. грн	17 958,30	13001,40	16867,30	20919,92	-4956,9	4052,62
Чисті страхові виплати, млн. грн.	17 671,04	12810,85	16736,13	18981	-4860,19	2244,87

Джерело: [3-4]

Аналіз даних таблиці 1 свідчить, що у 2022 р.кількість страхових договорів різко скоротилася, що було наслідком падіння економічної активності та міграції населення. У наступні роки відбулося часткове відновлення, однак у 2024 р.показник знову знизився. Активи страховиків також характеризувалися нестабільністю, адже після зростання у 2022 р.вони скоротилися в 2023-му, але у

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

2024-му знову збільшилися, що може вказувати на адаптацію галузі та укрупнення ринку за рахунок поглинання менших компаній. Страхові резерви зросли у 2022–2023 рр., ймовірно через підвищення ризиків, але в 2024 р. різко зменшилися, що може свідчити про зниження частки ризикових договорів. Обсяг валових і чистих страхових виплат упав у 2022 р., однак із 2023 р. почав зростати, що пов'язано з поступовим пожвавленням економіки та збільшенням кількості звернень унаслідок війни.

Загалом страховий ринок України суттєво постраждав, але попри зменшення кількості компаній та договорів, окремі фінансові показники демонструють ознаки стабілізації й часткового відновлення у 2024 р., що свідчить про зміцнення позицій великих страховиків і витіснення ними дрібних учасників ринку.

Наступним доцільно окреслити основні тенденції страхового ринку, однією з яких є цифровізація страхових послуг (рис. 1).

Рис. 1. Характеристика тенденцій розвитку страхового ринку в Україні
Джерело: [1-2; 5]

Слід відзначити, що галузь України поступово переходить до цифрового формату завдяки впровадженню онлайн-сервісів, мобільних додатків та електронних полісів, що робить страхування більш доступним і зручним для клієнтів. Спостерігається зростання попиту на нові види страхування, зокрема життя, медичне, воєнних ризиків та кіберризиків, що пов'язано з підвищенням обізнаності населення та потребою захисту в умовах нестабільності. Водночас посилюється регуляторний контроль і триває адаптація до європейських стандартів, зокрема вимог Solvency II, що спрямовано на підвищення надійності страховиків та ефективний захист прав страхувальників.

Адаптація українських страхових компаній до стандартів ЄС передбачає перехід від мінімальної відповідності вимогам до системних змін у способі ведення бізнесу. Насамперед ідеться про модернізацію управління ризиками відповідно до логіки Solvency II, адже ризики мають не лише рахуватися, а й активно управлятися

з використанням сучасних моделей, валідованих даних і чітких процедур контролю [6, с. 78-79].

Європейський підхід зобов'язує страховиків публікувати деталізовану інформацію про капітал, ризики й результати, зрозумілу для споживачів, інвесторів і наглядача. Для вітчизняного ринку це означає перехід від «мінімальної» нефінансової звітності до повноцінної практики розкриття, що змінює і внутрішні процеси, і ставлення до клієнта. Паралельно Національний банк впроваджує ризик-орієнтований нагляд і підвищені вимоги до капіталу – навантаження для окремих учасників, але й фільтр якості, що підсилює довіру до сектора. Саме тому українським страховим компаніям доцільно переходити до більш ширших та інформативніших фінансових звітів, що дозволить їм скласти гідну конкуренцію своїм європейським партнерам. Отож, пропонується навести стратегію інтеграції українських страхових компаній до європейського ринку (рис.2).

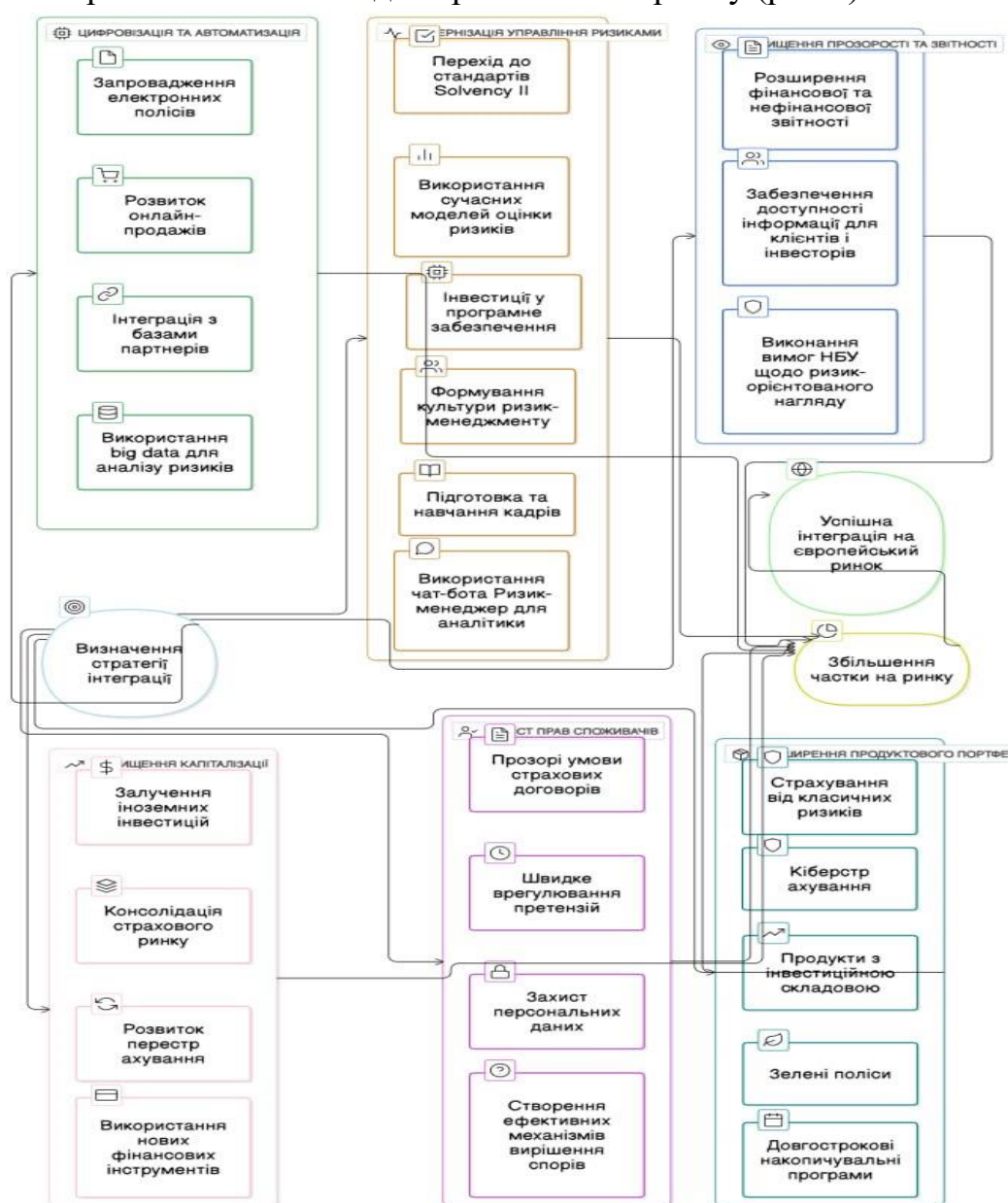

Рис. 2. Комплексна стратегія інтеграції українських СК на європейський ринок
Джерело: створено автором

Отже, що комплексна стратегія інтеграції українських страхових компаній на європейський ринок передбачає не лише технічні зміни, а й глибоку трансформацію бізнес-моделей [7, 8]. Основний акцент слід зробити на модернізації системи управління ризиками, що відповідає вимогам Solvency II, із залученням сучасних інструментів аналізу та навчанням персоналу.

Важливим кроком також стане підвищення прозорості та деталізація звітності, що дозволить підвищити довіру клієнтів і інвесторів. Значну роль у процесі інтеграції відіграватиме цифровізація, яка охоплює впровадження електронних полісів, онлайн-продажів та використання великих даних. Одночасно підвищення захисту прав споживачів має зміцнити позиції компаній на конкурентному ринку. Ключовим викликом залишається низька капіталізація, яку планується долати шляхом залучення інвестицій та консолідації ринку. Додатковим фактором успіху є розширення страхового портфеля новими продуктами, що відповідають європейським тенденціям, зокрема у сфері кібер- та екологічного страхування. Отож, у комплексі ці заходи створюють умови для формування конкурентоспроможних українських страхових компаній, здатних адаптуватися до вимог ЄС та посилити свою присутність на міжнародному ринку.

ДЖЕРЕЛА

1. Горбачова О., Петрова А. Цифровізації страхового ринку України: основні проблеми та перспективи в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*, (2 (53), 29-36. 2025. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-4>
2. Шірінян А. А., Шірінян Л. В. Страховий ринок, ринок страхування і ринок страхових послуг: наукові погляди, нове розуміння і визначення. *Облік і фінанси*. 2024. № 1(103). С. 93-101
3. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. *Національний банк України*. 2025 URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6> (дата звернення 29.11.2025)
4. ТОП 25 Рейтинг страхових компаній. 2025. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/24/9/10> (дата звернення 29.11.2025)
5. Корнилюк Р. Як змінюється ринок страхування в Україні. *Економічна правда*. 2022. 26 січня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/01/26/681790/> (дата звернення 30.11.2025)
6. Супрун Н. В., Петрішина Т.О. Проблеми впровадження системи Solvency II у діяльність українських страхових компаній. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22. Ч. 3. С. 77-83.
7. Несторенко Т.П., Сердюк О.В. (2010). Методи оцінки ризику при прийнятті інвестиційних рішень у рекреаційній сфері. *Вісник Сумського національного аграрного університету, серія “Фінанси і кредит”*, 2. С. 171-178.
8. Nestorenko T., Tokarenko O., Nestorenko O. Health-resort industry in Ukraine: The underlying causes of changes. *Ekonomia – Wroclaw Economic Review*. 2018. 24/4. S. 51-63. <https://doi.org/10.19195/2084-4093.24.4.4>

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів
Львівський торговельно-економічний університет
Європейська Асоціація Економістів
Міжнародна Асоціація Науковців

ЗБІРНИК ТЕЗ

XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

2 грудня 2025 р.

Київ
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки та управління
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 11 від 17 грудня 2025 р.)*

Редакційна колегія:

Рамський А.Ю. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Житар М.О. – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Казак О.О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Обушний С.М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Нечипоренко А.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Васечко Л.І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Сулима М.О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Віровець Д.В. – PhD, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

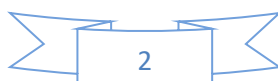
«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи» [Текст]: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 2 грудня 2025 р.) / Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2025. 366 с.

Викладено тези доповідей учасників XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи», яка відбулася у м. Києві 2 грудня 2025 р.

Висловлені у тезах думки та пропозиції можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції. У випадках виявлення плагіату відповідальність несуть автори наданих матеріалів.

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Носачова І.О. РОЗВИТОК КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	238
Окопна Г.Б. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО АДАПТАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ	242
Олексюк І. В., Фабіянська В. Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	246
Олійник А. В., Фабіянська В. Ю. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ОЦІНКА ЇХ ВПЛИВУ НА СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ	249
Очеретна Д. С., Фабіянська В. Ю. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	252
Павлов Д.В. ФОНДОВИЙ РИНОК У ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ	255
Падун Ю.О., Ткачук Н.М. ЗЕЛЕНИЙ БАНКІНГ ЯК ЧИННИК СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	258
Проценко М.А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ НА СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКАХ	261
Риженко В. В., Фабіянська В. Ю. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ОСНОВА ДОВІРИ ДО АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	264
Роман В.В., Сулима М.О. РОЛЬ АВС-КОСТІНГУ (ACTIVITY-BASED COSTING) У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ	268
Рудницька Д. В. РОЗВИТОК КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	271
Сенюк Є. О., Мельничук В. Е. BLOCKCHAIN ЯК КЛЮЧОВА ТЕХНОЛОГІЯ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ МАЙБУТНЬОГО	274
Ситник О. СТАН КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	277
Смаліцька О.А., Ткачук Н.М. БАНК БЕЗ ВІДДІЛЕНЬ: ЧИ ПОТРІБЕН ЛЮДИНІ БАНКІР У СВІТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ?	281